VERSLAG VAN DE SESSIE VAN DE RAAD DER GEMEENTE HAARLEMMERMEER OP DONDERDAG 27 FEBRUARI 2025

Onderwerp: RV Maatregelen tekort begrotingsjaren 2026 en 2027 (11753909)

Voorzitter: mw. N.M. Elfers

De leden: dhr. M. Achterbergh, mw. A.E. Gumbert, mw. J.M. Hup, mw. G. Knikker, dhr. E.J. van der Peet, mw. M.C.M. Roos, dhr. F. Sidali, dhr. H.P. Spijker, dhr. K. Sulmann, dhr. E. Vermeulen, mw. M. Woolthuis

Griffier: dhr. B. Heerema

Portefeuillehouders: dhr. C. El Idrissi, mw. C.F.M. van der Meij, mw. M.H. Ruigrok, mw. M.L. Sedee-Schuitemaker, mw. M. Steffens-van de Water, mw. B.C. van Straten-van Diepenbeek

Insprekers: Geen

De VOORZITTER: Ik heet u bij dezen van harte welkom bij het sessiedebat naar aanleiding van het Raadsvoorstel Maatregelen tekort begrotingsjaren 2026 en 2027. Het betreft het eerste debat dat u met elkaar voert over concrete maatregelen in het kader van het opheffen van het tekort op de begroting in de jaren 2026 tot en met 2028. U heeft tijdens de behandeling van de begroting 2025-2028 op 24 oktober 2024 – ik hoop niet dat ik nu een paar mensen verloren ben met al die cijfers – met elkaar gesproken over de denklijnen en bijbehorende maatregelen. Dit gesprek is betrokken bij de keuzes die nu aan u voorgelegd worden ten aanzien van de maatregelen vanaf 2026. De door u gemaakte keuzes ten aanzien van dit raadsvoorstel zullen worden verwerkt in de Voorjaarsrapportage 2025.
Er hebben zich geen insprekers gemeld voor dit debat. De orde van de vergadering start zo meteen met de eerste termijn, waar u allen spreektijd heeft en u kunt zich aanmelden en krijgt het woord op volgorde van opsteken van het handje. Het betreft een sessiedebat en u wordt daarom verzocht om gebruik te maken van het spreekgestoelte en de interruptiemicrofoons hier in het midden. Ter afronding van de eerste termijn zal het college reageren op de gestelde vragen en u weet, technische vragen behoren niet tot de mogelijkheid en in de tweede termijn is er ruimte voor vrij debat nadat het college gereageerd heeft op uw eerste termijn.
Wie mag ik als eerste uitnodigen? Dat was uw gebaar, mijnheer Achterbergh? Gaat uw gang, u staat genoteerd. Oké, ik ga nu heel snel schrijven. U hoort iets met stroopwafels, mijnheer Achterbergh? Ik hoor graag uw stem door de microfoon van het spreekgestoelte, dus gaat uw gang.

De heer ACHTERBERGH: Dank u wel, voorzitter. Als VVD Haarlemmermeer hebben we al eerder aangegeven dat we twee doelen hebben als het gaat om de gemeentelijke financiën. Het huishoudboekje moet op orde zijn en we moeten vooruitkijken. Met deze maatregelen die voorliggen, maken we onze begroting sluitend en dus voor de komende jaren gezond. Als VVD Haarlemmermeer willen we dan ook onze wethouder van Financiën samen met het college complimenteren dat zij tot het pakket aan maatregelen zijn gekomen om de begrotingstekorten voor de komende jaren op te lossen. Financiële maatregelen die onze inwoners niet direct raken en daar worden we als VVD natuurlijk heel blij van.
Toch zijn er twee dingen die we willen meegeven. Allereerst de toeristenbelasting. Dat vinden we als VVD toch een bittere pil. We hebben namelijk al eens eerder bij de horeca aangeklopt en we hadden eigenlijk afgesproken dat niet te doen. Met de btw-verhoging die vanuit het rijk wordt opgelegd in januari

2026 wordt de reis- en hotelwereld wel echt geraakt. Toch staan we achter de voorgestelde maatregel. De toeristenbelasting is op dit moment 6,3% op de kamerprijs. Het voorstel is dit te verhogen met 1,9%. Dat wordt dus 8,2%. Graag wil ik opmerken dat het initiële voorstel vanuit de denklijn was om deze belasting naar 8,8% te verhogen. Dat was dus meer. Als VVD Haarlemmermeer vinden we het dan ook goed om te zien dat de toeristenbelasting minder hard wordt ingezet dan eerst was uitgedacht.
Daarbij zijn we ook blij met de extra maatregel voor € 100.000,00 die verstrekt wordt aan Convention Bureau Event Park Amsterdam voor het stimuleren van congressen en evenementen. Dit zorgt er namelijk voor dat er meer hotelboekingen worden gedaan. Zo komen we als gemeente de ondernemers en de horeca tegemoet voor deze toch uiterst vervelende maatregel.
We hebben allemaal een brief gehad van Koninklijke Horeca Nederland. Die roept op om het percentage vast te zetten op 7%, tegen het voorstel van 8,2%. Als we meegaan met het voorstel van de KHN, betekent dat wel dat we andere maatregelen daarvoor in de plaats moeten nemen van enkele miljoenen. Hoewel wij de positie van KHN begrijpen, zullen we daar toch niet in meegaan. De verhoging van 8,2% betekent namelijk dat de toeristenbelasting voor een kamer van € 98,00 op dit moment € 8,66 is en met deze maatregel € 7,37. Dat scheelt € 1,71 per nacht. Dat is wat ons betreft niet een dusdanig stijging dat de horeca hiervan schade zal ondervinden. Daarbij willen we opmerken dat ook onze gemeentelijke buren een verhoging inzetten. Wat de concurrentiepositie betreft, zitten we dus nog goed.
Ten tweede, voorzitter, de maatregel om een deel van het 10% surplus van de algemene dekkingsreserve of de ADR in te zetten. Dat is iets dat we liever niet hadden gedaan omdat je niet meer wilt uitgeven dan je binnenkrijgt. Het verschil met vroeger is wel dat het toen niet kon en nu wel. We moeten er echter niet aan wennen en scherp blijven op onze begroting. Daarom willen we als VVD wel met elkaar afspreken dat als er middelen over zijn, die dan ook terugvloeien naar de ADR want zo blijft ons huishoudboekje gezond en kunnen we onze ambities in onze gemeente waarmaken.
Dank u wel, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel, mijnheer Achterbergh. Netjes binnen de tijd. Dan mevrouw Woolthuis van HAP. Gaat uw gang.

Mevrouw WOOLTHUIS: Dank u wel, voorzitter. Met angst en beven moesten we al een tijdje aankijken tegen het ravijnjaar en de begroting die drie jaar opeenvolgend niet sluitend zou zijn. Dat kon maar één ding betekenen: nieuwe ombuigingen. Waar we in 2021 echt ons huishoudboekje op orde moesten krijgen, was mijn fractie vanaf het eerste moment dat het ravijnjaar in beeld kwam al heel duidelijk. Wij wilden niet bezuinigen of ombuigen. Als de spelregels ergens anders worden aangepast, moeten ook de gemeenten de mogelijkheid krijgen om deze aan te passen.
Daarnaast hebben we keer op keer gezien dat in de P&C-producten de jaarschijven van een dikke min naar een dikke plus keerden, door uiteenlopende redenen. Het is dan ook heel fijn dat ook wij vandaag een welgemeend compliment aan het college en de ondersteuning kunnen geven want voor ons ligt een weloverwogen raadsvoorstel waarin zij de signalen van de raad hebben meegenomen in de keuzes. Een voorstel waarin we niet kijken naar ombuigen, maar waarin we praten over maatregelen. De maatregelen zijn in lijn met wat wij als fractie hebben ingebracht. We kloppen niet twee keer op dezelfde deur, zeker niet bij het maatschappelijk middenveld, en we houden oog voor de meest kwetsbaren in onze samenleving en tasten hun bestaanszekerheid niet verder aan. We kijken naar andere financieringsconstructies en we zetten zelfs een klein deel van onze spaarpot in, de ADR.
Ook onze moties zien wij terug in de uitwerking van dit voorstel. De uitwerking van de motie Slim omgaan met incidentele overschotten viel ons wel op. Deze is door het college anders ingevuld dan wij hadden bedoeld. Begrijp mij niet verkeerd. Wij vatten dit positief op als meedenkende houding van het college. We vragen het college wel om ook bij de volgende P&C-producten te blijven kijken naar waar de positieve jaarrekeningresultaten mogelijk kunnen worden ingezet om negatief incidenteel saldo vanuit de lopende begroting te kunnen blijven dekken.

Bij de Hervormingsagenda Jeugd blijft wel een uitdaging liggen. De decentrale taken zonder voldoende middelen zijn onhoudbaar. Welke financiële garanties wil het college hiervoor bij het rijk afdwingen?
Ik sluit af. Zoals gezegd, een prima voorstel, waarbij ook geluisterd is naar de wensen van de raad, maar ook een moment waarop we als raad een pas op de plaats moeten maken en geen cadeautjes moeten weggeven zonder dat we een harde of zachte landing van het ravijnjaar hebben gezien.
Dat was het voorzitter, dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mijnheer Van der Peet, CDA. Gaat uw gang.

De heer VAN DER PEET: Dank u wel, voorzitter. Hier staat een uitermate tevreden fractievoorzitter. Dat is niet alleen vanwege het voorstel dat nu voorligt, maar met name vanwege het transparante besluitvormingsproces dat we met elkaar hebben doorlopen. Het CDA heeft met een amendement op de SAR het proces opgestart om de raad in positie te brengen. We zijn als raad in positie gekomen. We hebben denklijnen over de volledige breedte van de begroting voorgelegd gekregen en daarover in een open debat onze visie kunnen geven.
De resultaten die het college vandaag voorlegt, komen zeer dicht in de buurt van onze inzet toen. Alle wethouders verdienen dan ook een compliment. Niet alleen omdat er vanuit het perspectief van het CDA gewoon een goed voorstel ligt, maar ook omdat er goed geluisterd is naar de kaders die de raad heeft meegegeven. De maatregelen ontzien de minima en het maatschappelijk middenveld en de lasten voor inwoners en ondernemers worden niet verhoogd. Dat is gewoon heel goed nieuws, voorzitter.
Veel gemeenten draaien in deze tijden aan de ozb-knop en dat leidt om ons heen tot forse verhogingen. Haarlemmermeer maakt gelukkig andere keuzes. Door scherper aan de wind te varen kunnen met technische oplossingen in de begroting miljoenen worden gevonden. Dan kunnen we nu gaan zeuren over waarom we dit niet eerder hebben gedaan, maar daar doen we onszelf en de huidige stuurlui rechts van mij veel tekort mee. We kijken veel liever vanuit het positieve naar een voorstel dan onnodig te blijven hangen in dat zure. Het beeld is wel bevestigd dat we als CDA en andere partijen ook, al langer hebben gehad: we zijn te voorzichtig en te netjes als het gaat om begroten, waardoor er gewoon te veel lucht in zit. Door meer realisme krijgen we meer gevoel bij de balans. Een voorbeeld daarvan is de jeugdzorg. Als de besparingen die het rijk voor ogen heeft, uitblijven, worden de tekorten direct zichtbaar bij de jaarrekeningen. We stellen voor om in dat soort gevallen gewoon direct een acceptgiro naar Den Haag te sturen. Als alle gemeenten in Nederland dat gaan doen, moeten ze toch een keer wakker worden, zou je zeggen.
Voorzitter, de hoteleigenaren zijn minder gelukkig met de verhoging van de toeristenbelasting met 30%. Wij begrijpen die argumenten, maar zijn ervan overtuigd dat deze verhoging feitelijk gewoon zal worden doorbelast aan de toeristen. Die zijn wel het een en ander gewend. Die komen namelijk maar voor één ding en dat is Amsterdam. Daar betalen ze niet alleen € 12,00 voor een versierde stroopwafel. Ze betalen ook twee keer zoveel belasting als hier in Haarlemmermeer op dit moment.
Kortom, voorzitter, het CDA is tevreden met de uitkomsten en blij dat een herhaling van 2020 is uitgebleven. Onze inwoners kunnen weer rustig slapen terwijl wij verder werken aan een fatsoenlijk Haarlemmermeer. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan is nu het woord aan mijnheer Sulmann, GEZOND Haarlemmermeer. Gaat uw gang.

De heer SULMANN: Dank u wel, voorzitter. De ravijnjaren 2026 en 2027 komen nu toch echt dichterbij en dus zullen we wat moeten doen als gemeente. Nou ja, 'moeten'? Het financiële onheil komt grotendeels door onze grote broer uit Den Haag. Je zou zeggen 'dat moet broerlief dan ook oplossen'. Helaas is het niet zo simpel, ook al hebben wij als raad de motie Geen Haagse knaken, geen Haagse taken aangenomen.

In de maatregelen is dit laatste gelukkig deels wel meegenomen. We gaan ervan uit dat voor wat betreft de jeugdhulp Den Haag alsnog over de Hollandse brug komt. We missen alleen ons ambitieniveau want Den Haag wil heel graag dat wij als Haarlemmermeer zoveel mogelijk extra huizen bouwen. Het is best bijzonder dat het rijk ons als gemeente zwaar kort, maar wel verlangt, of eigenlijk eist, dat wij extra woningen bouwen. Voor die extra woningen gaan wij dan wegen afsluiten en ergens anders weer aanleggen en u raadt het al: de kosten worden niet geheel vergoed, de onvermijdelijk stijgende bouwkosten al helemaal niet. Wij blijven bij ons standpunt dat wij als gemeente niet heel grote, financiële risico's moeten nemen om voor Den Haag extra woningen te bouwen. Dus geen grote mobiliteitsaanpassingen en dus ook minder woningen, maar dus ook veel minder financieel risico en juist ook minder investeringen. En ja, dat is dan weer goed voor onze schuldpositie want die ruimte in onze schuld zullen we de komende jaren hard nodig hebben. Maar goed, er zijn weinig zekerheden in het leven, maar de torenhoge ambities van onze gemeente vormen er zeker wel één. Toch fijn, die houvast.
Wat betreft de overige maatregelen. Om toeristenbelasting roepen wij al jaren, dat is helemaal goed. Wat betreft de 100% dekkendheid leges en areaaluitbreiding ozb-inkomsten niet-woningen, hopelijk hadden we dat ook gedaan als er geen ravijnjaar was. Eigen reserve gebruiken is prima want elk jaar houden we miljoenen over. Dus wat betreft de maatregelen kunnen wij ambitieus instemmen.
Dat was het.

De VOORZITTER: Dank u wel, dan geef ik nu het woord aan Forza!, mijnheer Vermeulen. Gaat uw gang.

De heer VERMEULEN: Ja, voorzitter, mijnheer Sulmann stipte het ook al een beetje aan. Het aantal ambtenaren bij het rijk is met 35% toegenomen. Ze kregen 9,7% loonsverhoging en dat mogen wij betalen. Dat is jammer, temeer omdat in de Gemeentewet is opgenomen dat de raad erop toe moet zien dat de begroting structureel en reëel in evenwicht is. We hebben al eerder besloten dat we er, ter voorkoming van structurele schade aan onze eigen uitvoeringsagenda, voor kiezen om ieder volgend jaar de begroting sluitend te laten zijn en pas vooruitkijken als bekend is of de tekorten zich ook daadwerkelijk materialiseren. Je kunt tenslotte maar één keer iets kapot bezuinigen. Na de nieuwe verkiezingen die we zomaar kunnen verwachten in de Tweede Kamer, kan alles weer anders zijn.
De fractie van Forza! maakt zich, samen met de Horecabond zorgen om, bijna iedereen heeft het genoemd, die 30% verhoging van de toeristenbelasting. Mijnheer Achterbergh heeft helemaal lopen uitrekenen voor ons dat dat allemaal best meevalt, maar toch is belasting verhogen, wat ons betreft, kiezen voor de makkelijke weg.
Forza! herkent in dit voorstel wel de denklijnen die de raad heeft meegegeven en dat is eigenlijk uitstekend vormgegeven, maar ook het dekken van structurele lasten uit de reserves vinden wij niet zo'n heel goed plan. Wij zouden veel liever hebben gezien dat we kritischer zouden sturen op bijvoorbeeld de kosten in de jeugdzorg, zeker omdat dit het dossier is dat structurele tekorten oplevert. De overheid koos voor decentralisatie omdat we als gemeente veel dichter bij de uitvoering zitten. De realiteit is dat een raadslid nooit 'nee' zegt tegen inwoners, uit angst voor electoraal verlies. Bij Forza! zijn we van mening dat we best kritisch mogen zijn op welke klachten er allemaal op het collectief worden afgewenteld in het gelukkigste land ter wereld. Angst, verdriet en teleurstelling horen tenslotte bij het leven en niet in de jeugdzorg, dus wij denken dat daar meer te halen valt dan wat wij nu heel makkelijk aan belasting verhogen.
Ik zou nog een aantal dingen kunnen noemen. Het college heeft goed werk gedaan. Het had beter gekund. Tot zover.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan geef ik nu het woord aan mevrouw Roos van FVD.

Mevrouw ROOS: Dank u, voorzitter. Vandaag bespreken we de financiële toekomst van onze gemeente. De vraag is: blijven we de uitgaven laten groeien en lasten verhogen of maken we structurele keuzes om financieel gezond te blijven zonder onze inwoners en ondernemers extra te belasten?
Een positief punt. We waarderen het dat de ozb voor woningen niet stijgt, maar wij maken ons zorgen over lastenverzwaring elders. Hogere pachtopbrengsten betekenen extra kosten voor agrariërs en ondernemers. Een toeristenbelastingverhoging met 30% kan de lokale economie schaden. We vragen dan ook of er een risicoanalyse gedaan is.
De gemeente moet zich richten op kerntaken, niet op prestigeprojecten. Dat betekent: geen geld naar onnodige plannen, zoals het Stadsparkproject. Efficiëntere ambtelijke organisatie, zodat de kosten dalen, worden daar maatregelen voor genomen? Ook binnen de jeugdzorg is een kritische blik nodig, zoals focus op de kwetsbaarste kinderen en meer inzetten op zelfredzaamheid, de stelpost hervormingsagenda realistischer ramen.
De grootste besparing ligt wat ons betreft in de energietransitie. De energietransitie is een enorme kostenpost voor de gemeente. Miljoenen worden uitgegeven aan beleidsontwikkeling, adviesbureaus en duurzaamheidsprojecten die vaak niet rendabel zijn. Een herziening van deze uitgaven zou direct geld vrijmaken voor het oplossen van de structurele tekorten, zonder dat inwoners en ondernemers extra belast worden. Het college geeft al wel aan dat de middelen van het rijk de energietransitie financieren, maar dat betekent niet dat wij als gemeente extra moeten investeren in onnodige klimaatambities.
Voorzitter, wij kunnen het financiële gat niet blijven dichten met lastenverzwaringen. De gemeente moet volgens ons efficiënter werken, zich concentreren op kerntaken, jeugdzorguitgaven stroomlijnen en de klimaatuitgaven kritisch herzien. Dank u, voorzitter.

De VOORZITTER: Een klein beetje over de tijd, maar we kunnen het hebben vandaag. Nee, niet voor iedereen. Excuus, voordat mijn woorden verkeerd worden uitgelegd, er was een aantal sprekers met twee seconden over de tijd. Dat konden we hebben. Mijnheer Spijker, gaat uw gang.

De heer SPIJKER: Voorzitter, laten we direct kijken naar de maatregelen. Een grotere maatregel om de leges weer 100% kostendekkend te maken, is logisch. De gemeente moet weer break-even draaien om desbetreffende kosten te dekken.
De toeristenbelasting verhogen van 6,29% naar 18,8% is voor de toeristenbranche niet prettig, maar we zien nog steeds een grote vraag van de kant van de toeristen en qua toeristenbelasting staan we op de vijfde plaats van de koplopers in Nederland.
Dan de areaaluitbreiding. De areaaluitbreiding van de onroerendezaakbelasting voor niet-woningen is een aanslag op de kleine ondernemers en de winkeliers. Daarom stelt EEN Haarlemmermeer voor deze areaaluitbreiding te baseren op het totale bedrijfsoppervlak en deze te splitsen in twee tarieven; een laag tarief voor oppervlaktes tot circa 5000 m² voor de kleinere ondernemer en een hoger tarief voor bedrijven met meer dan 5000 m² bedrijfsoppervlak, maar hier moet natuurlijk wel een arbitraire maat voor komen. De totaal geraamde ozb-inkomsten kunnen gelijk blijven, gebaseerd op een aangepaste tarifering per groep, dus ik bedoel dat in feite het totaal berekende bedrag wel gelijk blijft, alleen de kleine en de grote tarieven zullen aangepast worden.
Dan nog een extra opmerking. EEN Haarlemmermeer is tegen een eventuele afstoting van het maatschappelijke vastgoed, zoals de dorpshuizen, sportlocaties en zelfs een zwembad omdat het is afgeschreven. Dat is het geval in Badhoevedorp, onder andere, en in Abbenes en er was nog een locatie. Voorzitter, we zijn een groeigemeente. Hoe wilt u straks de bouw van een nieuwe sportlocatie gaan financieren, omdat daar enorme vraag naar is? U heeft wel gekeken naar de haalbaarheid, maar de impact van deze maatregelen op de ondernemers en de bewoners kan groot zijn.
Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan nodig ik mevrouw Knikker van D66 uit om hiernaartoe te komen.

Mevrouw KNIKKER: Dank u wel, voorzitter. D66 is blij met deze uitwerking en we zien dat het college goed heeft geluisterd naar de inbreng die de raad in oktober 2024 heeft meegegeven. Het voorstel dat voorligt, is evenwichtig en we zien verstandige financiële maatregelen die onze begroting op orde brengen zonder dat er onomkeerbare schade wordt toegebracht aan voorzieningen en zonder het belasten van onze inwoners. Complimenten dus ook van onze fractie aan het college. Zo hadden wij als D66 graag gezien dat het proces in 2021 zou zijn gelopen.
We hebben altijd gepleit voor een financieel gezonde gemeente zonder dat dit ten koste gaat van onderwijs, sport, cultuur of zorg. Het voorstel volgt die lijn. Het college zorgt ervoor dat de begroting sluitend wordt gemaakt door slim om te gaan met bestaande middelen in plaats van rigoureus te bezuinigen op dat wat nu precies onze gemeente zo leefbaar maakt. We kiezen ervoor beschikbare budgetten slimmer in te zetten, denk aan onbenutte opleidingsbudgetten en de kosten voor extra inkomsten realistischer inschatten, bijvoorbeeld uit de pachtopbrengsten of de uitbreiding van de onroerendezaakbelasting voor bedrijven. Logische keuzes, wat D66 betreft, die helpen namelijk onze begroting sluitend te krijgen zonder dat we de rekening bij onze inwoners neerleggen.
Toch zit er wel een belastingverzwaring in. De toeristenbelasting. Er is al veel over gezegd. Er wordt met 30% verhoogd, maar we blijven ruim onder het niveau van Amsterdam. Dat sluit aan bij onze oproep om de gemeente wel aantrekkelijk te houden voor bezoekers en ondernemers, dus niet die rigoureuze 40%. We zijn blij met de flankerende maatregel dat een deel van de extra opbrengsten wordt gebruikt om juist congressen en evenementen te stimuleren via Convention Bureau Event Park Amsterdam, dat op die manier toch weer extra inkomsten en werkgelegenheid op kan leveren.
De kosten van vergunningen en diensten moeten eerlijk verdeeld worden en we moeten zorgen dat ze kostendekkend zijn. Volstrekt logisch wat ons betreft.
En de laatste: Geen Haagse knaken, geen Haagse taken. We steunen de keuze om geen extra financiële lasten op ons te nemen die eigenlijk bij het rijk thuishoren. Het inrekenen van de stelpost van de Hervormingsagenda Jeugd is hier een voorbeeld van, maar tegelijkertijd ook een risico. Hier moeten we dus scherp op letten. Als die bijdrage van het rijk toch achterblijft, moet de raad weer tijdig worden geïnformeerd.
Maar voorzitter, D66 is vooral erg blij vandaag.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan neem ik aan dat ik nu mevrouw Hup blij kan maken, want zij stak als negende haar hand op en mag nu naar het spreekgestoelte komen. Gaat uw gang.

Mevrouw HUP: Voorzitter, de voorliggende voorstellen lijken ons goed om door te voeren. Ze komen overeen met wat in een eerder stadium besproken is. Complimenten aan het college.
We kunnen nu nog de benodigde maatregelen nemen om alsnog iets positiever uit te komen in de toekomst. Het zonnetje kunnen wij wellicht niet laten schijnen, want er zullen alsnog ook bepaalde keuzes gemaakt moeten worden die pijn gaan doen. Wederom blijven wij de oproep doen om niet te bezuinigen op het maatschappelijk middenveld en kritisch te zijn op korten op de jeugdzorg. We begrijpen uiteraard dat dit tekort ergens mee moet worden opgeheven.
De eerder besproken acht denklijnen met de bijbehorende maatregelen met hun eigen consequenties, zijn betrokken in de keuzes die wij nu voorgelegd krijgen om hier vanavond een beslissing over te nemen. Hoe dan verder vanaf 2026? Het bijgevoegde rapport waarop deze keuzes zijn gebaseerd, was, wat onze fractie betreft, behulpzaam om ook echt controlerend te zijn en te zien of de beraadslagingen goed zijn geïntegreerd. Dat was echt het geval.
Wat ons betreft is punt g. de subsidie voor Convention Bureau Event Park Amsterdam een doekje voor het bloeden, de toeristenbelastingverhoging. We zijn hier geen fan van aangezien we toeristen al fors belasten, maar we begrijpen echter ook dat dit onze toekomstbestendigheid als gemeente een impuls zal geven. Belast de toeristen dan maar. Wij hebben hier als raad destijds ook voor gekozen, namelijk met de keuze voor geen verhoging op de ozb. Het moet dus ergens vandaan komen, maar we zijn heel

erg benieuwd of dit verwachte bedrag van toeristen ook daadwerkelijk ontvangen zal worden of dat we hier mogelijk zelfs incidentele inkomsten van krijgen, dus extra inkomsten. Als dit het geval is, voorzitter, hebben wij zeker alternatieve voorstellen om op bepaalde thema's niet te bezuinigen.
Wat onze fractie betreft, mogen deze acht maatregelen verwerkt worden in de voorjaarsrapportage 2025. Tot zover, voorzitter.

De VOORZITTER: Dank u wel. Dan nodig ik mijnheer Sidali van de PvdA uit om naar voren te komen.

De heer SIDALI: Dank u wel, voorzitter. De voorgestelde acht maatregelen vormen een evenwichtig pakket dat inspeelt op rijksbezuinigingen die nog op ons afkomen – er wordt gesproken over € 3 miljard in 2026 – terwijl essentiële voorzieningen worden ontzien. Deze aanpak sluit dan ook aan bij de brede raadswens om 'Geen Haagse knaken, geen Haagse taken' als leidraad te nemen. In de kern gaat het hier dus om technische optimalisatie versus directe lasten. Het pakket combineert efficiencymaatregelen, denk bijvoorbeeld aan de € 500.000,00 onderbenutting bij de opleidingsbudgetten, met inkomstenverhogende instrumenten. Dat is inderdaad de toeristenbelastingverhoging van 30%. Verantwoord, als u het de PvdA vraagt, door in ieder geval lagere tarieven te houden dan ons grote broertje Amsterdam. Hiermee genereren we toch € 4,2 miljoen jaarlijks zonder burgers direct te belasten.
Kritischer zijn wij op het herstel van 100% kostendekkende leges op ruimtelijke ordening. Daar heeft de PvdA toch nog wel vragen over en we kijken of het college die zorgen weg kan nemen. Horen hier bijvoorbeeld ook renovatieprojecten bij? Bouwvergunningen voor de wat kleinere projecten of mensen en gezinnen? Daar gaan de leges dan wel voor omhoog. Dat raakt ze dan wel. Dat is dus mijn vraag aan het college. Ik wacht nog even op een antwoord daarop.
De gemeente Haarlemmermeer anticipeert op een aanzienlijke groei van de belastinginkomsten uit de onroerendezaakbelasting voor niet-woningen in de periode 2026-2028. De geprojecteerde cijfers weerspiegelen een strategische inschatting van de toekomstige areaaluitbreiding, dus het gaat niet om nu, maar om toekomstige areaaluitbreiding binnen het niet-woningbestand. Ik hoorde de collega van EEN Haarlemmermeer allerlei zaken erbij halen, maar dit speelt eigenlijk pas in de toekomst. Wij rekenen ons alvast rijk; zoveel gaan we groeien en dit kunnen we in ieder geval binnenhalen. Dit impliceert geen structurele tariefverhoging, voorzitter, maar een voorschot op verwachte nieuwe niet-woningen die aan de belastinggrondslag worden toegevoegd. Een heel mooie vondst, vind ik, voorzitter. Het college baseert zich hiervoor op concrete projectpijplijnen en bewezen trackrecords van areaaluitbreiding als je kijkt naar 2022, 2023 en 2024.
Ik moet nu afronden helaas, maar ik ben wel blij en ik ga niet zuur doen, voor de heer Van der Peet van het CDA, maar ik ben blij dat de coalitiepartijen de VVD nu eindelijk zover gebracht hebben dat ze aan belastingverhoging gaan doen. Als het aan GroenLinks en PvdA lag, hadden we dat al veel eerder gedaan…

De VOORZITTER: Wilt u echt gaan afronden, want u bent ruim over de tijd? U zou niet zuur gaan doen.

De heer SIDALI: … om andere heel mooie dingen te doen, maar waar een begin is, waar een wil is, is een weg. Misschien smaakt het naar meer, voorzitter. Dank u wel.

De VOORZITTER: Dank u wel voor uw betoog. Ik hoop niet dat het zuurder wordt dan dat. Dan nodig ik mevrouw Gumbert uit, GroenLinks.

Mevrouw GUMBERT: Voorzitter, het eerste wat GroenLinks opvalt, is de geslotenheid van het raadsvoorstel, want het college stelt ons maatregelen voor om het tekort op de begrotingen aan te vullen. In oktober 2023 heeft de raad een werkgroep ingesteld, de Werkgroep Ombuigingen, die zou toewerken naar besluitvorming bij de Voorjaarsrapportage 2024 en die zou dan financiële keuzes en

scenario's voorleggen. In december 2023 is er een sessie geweest over de ombuigingen en die sessie moest vooral geen kwartetspel worden over welke maatregelen wel of niet, er zouden scenario's worden voorgelegd. In 2024 hebben we besloten het debat uit te stellen naar de Voorjaarsrapportage 2025, maar vandaag bespreken we dit raadsvoorstel al. Een voorstel met precies één scenario. Inhoudelijk steunen wij dit voorstel. Dit scenario vinden wij ook een goed scenario. We hadden alleen wel willen kiezen, maar wij maken dus nu diezelfde keuze als het college. De punten a., b. en c. sluiten namelijk naadloos aan bij de oproep die wij al jaren telkens herhalen: zorg voor een realistische begroting.

De VOORZITTER: Dat levert twee reacties op. Een van mevrouw Woolthuis en een van mijnheer Van der Peet. HAP, gaat uw gang en daarna mag u meteen aanhaken, mijnheer Van der Peet.

Mevrouw WOOLTHUIS: Ja, dank u wel, voorzitter. Ik ben lichtelijk in de war, want er is inderdaad een raadswerkgroep ingesteld die ging praten over ombuigingen of bezuinigingen. Nu komt het college met een voorstel waarin we praten over maatregelen, dus ik begrijp even niet waar u naartoe wilt met uw verhaal want eigenlijk krijgen we gewoon een voorstel voorgelegd over maatregelen die wij zelf kunnen nemen, zonder dat we bezuinigen.

De VOORZITTER: Heeft u daarop aanvullend een vraag? Dan kan mevrouw Gumbert dat in één keer meenemen, gaat uw gang.

De heer VAN DER PEET: Ja, dank u wel, voorzitter. Mevrouw Gumbert schetst de tijdlijn van dit voorstel, maar vergeet daarbij te noemen dat we de afgelopen begrotingsbehandeling volgens mij acht scenario's voorgelegd hebben gekregen, te weten de denklijnen. Daar hebben we allemaal onze input over geleverd en dat zien we hier verwerkt. Dus volgens mij hebben we precies gedaan wat we afgesproken hadden.

De VOORZITTER: Dank u wel. Mevrouw Gumbert, u kunt daarop reageren.

Mevrouw GUMBERT: Ja, misschien heb ik het dan helemaal verkeerd begrepen, maar in mijn beleving en in die van onze fractie zouden we dingen naast elkaar kunnen leggen zoals 'als we dit doen, heeft het dat effect en dan hoeven we iets anders niet te doen', of andersom. Nu krijgen we inderdaad een kant-en-klaar voorstel. Hartstikke fijn, een mooi voorstel, een goed voorstel, maar niet iets waarin wij kunnen kiezen 'wat gebeurt er als A of als B?' Maar misschien zal dat toch nog wel nodig zijn. Zal ik verder gaan, voorzitter?
Ik was aan het zeggen 'punt a., b. en c. sluiten naadloos aan bij wat we toch altijd al zeiden, namelijk realistischer begroten'.
Punt d. Dat de reserves veel groter zijn dan nodig, zeggen wij ook al jaren. Daarom ligt punt d. voor de hand. Punt e. is vanzelfsprekend, maar het kostendekkend maken van de leges moet niet tot lastenverzwaring voor inwoners leiden. Daar steunen wij de PvdA in, maar volgens de bijlage lijkt dat mee te vallen. En dan punt f., met als doekje voor het bloeden punt g., de toeristenbelasting. Daar kan je iets van vinden, maar GroenLinks heeft daar niet zoveel moeite mee.
Die stelpost voor de jeugdzorg is wel een probleem. Dat is namelijk een heel kwetsbaar punt. Het is heel erg de vraag of we dat kunnen realiseren. Dan zou Haarlemmermeer namelijk alsnog de problemen moeten oplossen die in Den Haag veroorzaakt worden. Het ligt niet aan ons als de landelijke politiek de gevolgen van haar financiële problemen naar onze inwoners doorschuift. Als wij die pijnlijke keuzes moeten maken, zijn de scenario's die we nu niet hoeven te bespreken, alsnog nodig.

De VOORZITTER: Netjes binnen de tijd. Dank u wel. Dan is nu het woord aan het college. Er zijn hier en daar lichtelijk technische vragen gesteld, maar ik laat het aan u of u daar wel of niet op ingaat. Ik mag het woord geven aan portefeuillehouder Van Straten. Gaat uw gang.

Wethouder VAN STRATEN: Dank u wel, voorzitter. We hebben complimenten gehoord en bijna-complimenten. Ik constateer dat dat voor sommige partijen moeilijker was om te doen dan voor andere partijen, maar even alle gekheid op een stokje, belangrijker dan de complimenten vind ik dat ik hier het signaal hoorde 'er is goed geluisterd'. We wilden het anders doen dan de vorige keer met de ombuigingen. We hebben daar een proces met elkaar voor opgesteld. Dat proces moest erop uitkomen dat de raad meer invloed had, dat het transparanter was en dat er een opener gesprek werd gevoerd. Ik hoor dat dat het geval is geweest. Ik ben er blij mee dat te horen, want dat is onze gezamenlijke inzet geweest. Ik heb niet zoveel vragen gehoord en ik ga toch maar eventjes langs wat ik dan wel heb gehoord.
Ik hoorde van de HAP 'ga ons richting voorjaarsrapportage nu ook inzicht geven en helpen met het besteden van wat incidenteel overblijft door dat ook incidenteel in te zetten'. Ik kan u daarbij helpen om dat inzichtelijk te maken. Ik moet wel zeggen dat ik ook vind dat u als raad daar uiteindelijk ook de keuzes in kunt maken. Dat is juist het mooie van die voorjaarsrapportage.
Ik hoorde van GroenLinks 'de keuzes met betrekking tot het ambitieniveau missen'. Daar wil ik toch wel even op reageren, want we zijn er nog niet. We zijn een proces aan het doorlopen. Dit is een stapje van het proces richting voorjaarsrapportage waar we definitieve keuzes gaan maken. Richting die voorjaarsrapportage wil ik u nog inzicht geven in de investeringsstrategie Schaalsprong Wonen. Ik wil u nog meer meegeven over de temporisering, eventueel, van ambities. Ik wil u nog meer meegeven over de subsidiemonitor en over het SPI, zodat u richting voorjaarsrapportage ook een weloverwogen keuze kunt maken. Dus wat dat betreft, komt dat ook nog aan bod.
Ik hoorde EEN Haarlemmermeer en FVD iets zeggen over verhoging van onder andere pachtopbrengsten en areaaluitbreiding voor niet-woningen en de ozb-opbrengsten daarvoor. Ik wilde daar uitleg over geven, maar mijnheer Sidali van de PvdA heeft dat eigenlijk al gezegd. Het gaat om een actualisatie en het gaat niet om een tariefverhoging. Het is nog wel goed dat even te benadrukken. De PvdA vroeg ook 'u gaat de leges kostendekkend maken, om welke gaat het dan precies?' Daar kom ik schriftelijk bij u op terug, met uw goedvinden, want dan kan ik daar een goed antwoord op geven.
Dan heb ik volgens mij alle vragen behandeld.

De VOORZITTER: Ik kijk even rond, want ik had ook nog een vraag over jeugdzorg gehoord of komt daar de andere portefeuillehouder nog over te spreken? Nee. Dan kijk ik even rond of wat betreft de raad alle vragen beantwoord zijn. Dan mag u bij de interruptiemicrofoon komen staan, mevrouw Roos.

Mevrouw ROOS: We hebben het veel gehad over de toeristenbelasting. Mijn vraag was eigenlijk of er ook gekeken is naar een risicoanalyse daarover, wat dan de effecten daarvan zijn.

Wethouder VAN STRATEN: We hebben ook aangegeven 'wat doet dat met onze concurrentiepositie?' We hebben ingeschat, gezien de tarieven in de gemeenten om ons heen, en dan gaat het natuurlijk met name om Amsterdam, dat het risico op de effecten te dragen is.

De VOORZITTER: Een aanvullende vraag van mevrouw Roos. Gaat uw gang.

Mevrouw ROOS: Er worden nog steeds hotels gebouwd bij ons. Wordt daar eigenlijk naar gekeken in die zin dat zij misschien dan een andere plek gaan kiezen?

De VOORZITTER: Mevrouw Van Straten, gaat uw gang.

Wethouder VAN STRATEN: Ja, dank u wel, voorzitter. In principe hebben wij een hotelstop in onze gemeente dus ik kan niet direct antwoord geven op deze vraag. Ik denk dat u die het beste technisch kunt stellen, schriftelijk.

De VOORZITTER: Daar wordt dan ook schriftelijk op teruggekomen. Ik zag bevestigend geknik van mevrouw Roos dat zij dat gaat doen, dus dat komt uw kant op. Mijnheer Sidali, u heeft een vraag, gaat uw gang.

De heer SIDALI: Ja, ik had een vraag, maar die is, denk ik, in de constellatie toen ik aan het afronden was niet gehoord op de een of andere manier.

De VOORZITTER: Kunt u hem even herhalen ter verduidelijking voor het college?

De heer SIDALI: Dank u wel voorzitter. Graag. Dat ging even over de stelpost voor jeugdzorghervormingen. Dat is natuurlijk heel erg afhankelijk van landelijke wetgeving. Dit vraagt natuurlijk om transparante monitoring. Is het college bereid om ons dan de komende tijd halfjaarlijks of driemaandelijks via een rapportage mee te nemen in hoe het hiermee staat? Dit is wel een groot risico. € 5 miljoen staat ervoor, maar daar staan we niet helemaal alleen voor aan de lat, zullen we maar zeggen.

De VOORZITTER: Gaat uw gang.

Wethouder VAN STRATEN: Nee. Dank u wel, voorzitter. Nee, u heeft een agenda met elkaar afgesproken waarin we denken die kosten te kunnen dekken. Als dat niet zo is, heeft het rijk ook gezegd dat wij daar deels voor vergoed worden. Ik moet even naar mijn collega kijken die daar verantwoordelijk voor is wat precies de monitoring daarop zal zijn. Ik weet niet of zij u nu antwoord kan geven of dat ze daar schriftelijk op terugkomt. Het lijkt erop dat u op uw wenken bediend zult worden.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij, komt u naar voren en geeft u het verlossende antwoord aan mijnheer Sidali. Gaat uw gang.

Wethouder VAN DER MEIJ: Dank u wel, voorzitter. Het verlossende antwoord is niet alleen op die vraag van de heer Sidali, hij is vaker gesteld. 'Wat er nu staat voor de hervormingsagenda is nogal precair'. Ik kan niet anders dan dat bevestigen. Toevallig is twee weken terug het eerste rapport van de deskundigencommissie van mevrouw Van Ark verschenen op grond waarvan we in ieder geval een deel van de tekorten, over 2023 en 2024, vergoed krijgen. Tenminste, dat is het advies. Dat gaat natuurlijk nog naar onze regering en die zal daar een besluit over nemen. Dit is over 2023 en 2024. Voor 2025 en 2026 komt er – nu zeg ik het verkeerd. Er wordt altijd teruggekeken, dus 2025 en 2026 worden mogelijk in 2027 ook weer gecompenseerd.
Als het gaat om de monitoring driemaandelijks te doen, is dat echt teveel gevraagd, want dan zijn we eigenlijk bijna alleen maar bezig met het regelen van die monitor en niet met de hulp aan onze jeugd. Dus dat ga ik niet toezeggen.

De VOORZITTER: Dat levert een aanvullende vraag op van mijnheer Sidali, gaat uw gang.

De heer SIDALI: Dat was ook een suggestie, driemaandelijks. Ik kan me wel voorstellen dat het wel een beetje te veel is. Het rapport is dan klaar en dan ben je al bijna klaar met het volgende. Maar halfjaarlijks vind ik ook goed, voorzitter. Dat kunnen we ook met elkaar afspreken.

De VOORZITTER: Mevrouw Van der Meij, gaat uw gang.

Wethouder VAN DER MEIJ: Ik kom er met uw goedvinden nog even op terug. We hebben in het verleden een tijdlang wel driemaandelijkse rapportages gehad. Die zijn afgeschaald en die zijn steeds verder afgeschaald. Als u het oké vindt, kom ik daar nog een keer op terug. Dank u wel.

De VOORZITTER: Non-verbaal zie ik dat de heer Sidali dat oké vindt, dus dank u wel daarvoor. Dan kijk ik nog eenmaal rond. Ik concludeer eigenlijk dat alle vragen beantwoord zijn. Dan gaan we over naar de tweede termijn, waarbij de assistent-griffier en ik twijfelden of er een onderwerp ingebracht werd door mijnheer Spijker van EEN Haarlemmermeer. Nee, u schudt van niet. Dat ging over de areaaluitbreiding. Dan kijk ik even rond. Zijn er partijen die een onderwerp hebben voor de tweede termijn? Ik zie wel gezellige onderonsjes, maar dan concludeer ik – eenmaal, andermaal – dat dat niet zo is en dat er verder geen onderwerpen meer besproken hoeven te worden en dat dit raadsvoorstel inclusief complimenten doorgeleid kan worden naar de stemmingen van donderdag. Als het nog even centraal mag, zou dat fijn zijn. Ik snap dat iedereen enthousiast is en door wil naar de pauze. Dan concludeer ik dat dit raadsvoorstel doorgeleid kan worden naar de stemmingen van donderdag 13 maart a.s. en sluit ik hierbij deze sessie.